

Sport Psychology

Shahid Beheshti University

Biquarterly Journal of Sport Psychology

Spring & Summer 2022/ Vol. 14/ No. 1/ Pages 107-118

Needs Assessment of Psychological Development in Professional Sports in Iran

Shabnam Hashempour¹, Zynalabedin Fallah^{2*}, Taher Behlke³

1. Ph.D. Student, Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran.
2. Associate of Professor, Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran.
3. Assistant of Professor, Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran.

Received: 03/11/2020 Revised: 08/02/2021 Accepted: 14/04/2021

Abstract

Purpose: The present study was designed and implemented to assess the needs assessment of psychological development in professional sports in Iran.

Methods: The present research method was of a qualitative type which was performed in the field using interviews. The method of data collection in the present study was the field. The statistical populations of the study included experts familiar with the subject of research, and according to the purposeful selection 12 of these people were identified as the research sample. The data collection tool in the present study was a semi-structured interview. Shannon's entropy method was used to analyze the research data. Excel software was used to analyze the data of the present study.

Results: The results of the present study showed that in the course of the development of psychology in professional sports in Iran, cultural, human, motivational, scientific, and individual issues are needed. In other words, investing in meeting the cultural, human, motivational, scientific, and personal needs will pave the way for the development of sports psychology as a widely used science in professional sports.

Conclusion: According to the results of the present study, it is suggested that to develop psychology in professional sports in Iran, it is necessary to make efforts to meet these needs.

Keywords: Sports Psychology, Experts, Cultural Needs, Human Needs, Motivational Needs

* Corresponding author: Zynalabedin Fallah, Tell: 09111703596, Email: zy.fallah@gmail.com

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication Under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

روانشناسی ورزش

دانشگاه شهید بهشتی

دو فصلنامه روان‌شناسی ورزش

بهار و تابستان ۱۴۰۱، دوره ۱۴، شماره ۱، صفحه‌های ۱۰۷-۱۱۸

نیازسنجی توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه ای ایران

شبنم هاشم پور^۱، زین العابدین فلاح^۲، طاهر بهلکه^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

۲. دانشیار، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

۳. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۸/۱۳ اصلاح مقاله: ۱۳۹۹/۱۱/۲۰ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۰۱/۲۵

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف نیازسنجی توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه ای ایران طراحی و اجرا گردید.

روش‌شناسی: روش تحقیق حاضر از نوع کیفی بود که به صورت میدانی با استفاده از مصاحبه انجام گردید. روش گردآوری اطلاعات در تحقیق حاضر به صورت میدانی بود. جامعه آماری پژوهش شامل خبرگان آگاه به موضوع پژوهش بودند که بر حسب انتخاب هدفمند تعداد ۱۲ نفر از این افراد به عنوان نمونه پژوهش مشخص گردیدند. ابزار گردآوری اطلاعات در تحقیق حاضر مصاحبه نیمه ساختاریافته بود. جهت تحلیل داده های تحقیق از روش آنالوژی شانون استفاده گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده های تحقیق حاضر از نرم افزار Excel استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج تحقیق حاضر نشان داد که در مسیر توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه ای ایران نیاز به مسائل فرهنگی، انسانی، انگیزشی، علمی و فردی می باشد. به عبارتی سرمایه گذاری در جهت رفع نیازهای فرهنگی، انسانی، انگیزشی، علمی و فردی سبب می گردد تا مسیر توسعه روان‌شناسی ورزشی به عنوان یک علم پرکاربرد در ورزش حرفه ای هموار گردد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌شود که جهت توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه ای ایران نیاز است تا تلاش هایی در جهت رفع این نیازها انجام گردد.

واژه‌های کلیدی: روانشناسی ورزشی، خبرگان، نیاز فرهنگی، نیاز انسانی، نیاز انگیزشی.

مقدمه

روانشناسی ورزشی یک عمل بین رشته‌ای است که به بررسی ارتباط بین عوامل روانی و جسمی مؤثر بر عملکرد در ورزش رقابتی و فعالیت‌های ورزشی می‌پردازد (۱). علم روان شناسی ورزشی در درمان طیف وسیعی از مسائل مربوط به سلامت روان است که ورزشکاران و متخصصان صنعت ورزشی اغلب آنها را تجربه می‌کنند (۲). روانشناسان ورزشی ممکن است سعی در افزایش عملکرد ورزشکاران و تلاش جهت دستیابی آنان به ایده‌آل‌ترین وضعیت ممکن داشته باشد (۳). همچنین روان‌شناسی در حوزه ورزش می‌تواند به بازتوانی ذهنی ورزشکاران و کمک به توانبخشی آنان در جهت بازگشت دوباره ورزشکاران مصدوم شده به میادین مسابقات منجر گردد (۴). از طرفی بخشی از ظرفیت‌های روان‌شناسی در ورزش در جهت بهبود درگیری‌های ارتباطی میان مربی و بازیکنان و کمک در جهت هموارسازی این ارتباطات دارد. به صورت کلی روان‌شناسی ورزشی، دانشی میان رشته‌ای است که به بررسی همزمان چگونگی تأثیر عوامل روانشناختی بر عملکرد آدمی و همچنین چگونگی تأثیر تمرین‌های ورزشی بر ذهن و عوامل روانشناختی می‌پردازد (۵). مشاوره روانشناسی ورزش به بررسی ویژگی‌های افراد و رفتار آنها در فعالیت‌های ورزشی می‌پردازد و با آموزش مهارت‌هایی مانند تصویرسازی ذهنی^۱، مدیریت انرژی^۲، کاهش اضطراب^۳ و استرس رقابتی^۴، نظم بخشیدن^۵ به هدف‌ها، افزایش خودباوری^۶ جهت رسیدن به هدف و غیره به افزایش بازدهی جسمی و موفقیت ورزشی شما کمک می‌کند (۶).

امروزه گستره روان‌شناسی در تمامی ابعاد افزایش یافته است به صورتی که کاربردهای روان‌شناسی در حوزه‌های مختلف از جمله ورزش بیش از پیش افزایش یافته است. این مساله سبب گردیده است تا نیاز به بهره‌گیری از روان‌شناسی در حوزه ورزش درک گردد. روانشناسی در ورزش در تمامی حوزه‌ها و سطوح ورزش از سطح آماتور تا سطح حرفه‌ای کاربرد دارد (۷). این علم می‌تواند در مقابله با موقعیت‌های

مختلف، بهترین حمایت را از ورزشکاران داشته باشد. از طرفی روان‌شناسی می‌تواند در ورزش سبب بهبود مهارت ورزشکاران در مقابله با وضعیت‌های مختلفی روان‌شناختی گردد. از طرفی علم روانشناسی ورزشی می‌تواند به بهبود پیشرفت فردی ورزشکاران و همچنین ارتقا عملکرد ورزشی آنان منجر گردد (۸). اهمیت روان‌شناسی ورزشی سبب گردیده است تا امروزه تحقیقات عمده‌ای در خصوص آن انجام گردد. از طرفی تلاش‌های گسترده‌ای در سطح جهان جهت توسعه روان‌شناسی ورزشی در ابعاد مختلف ورزشی ایجاد گردد. مکگانن و اسمیت (۲۰۱۵) در تحقیق خود مشخص نمود که روان‌شناسی ورزشی به عنوان فعالیتی مناسب می‌تواند مسیر توسعه و عملکرد ورزشی را تسهیل نماید (۹). تود، هوتن و ابانک (۲۰۱۷) نیز اشاره داشت که توسعه روان‌شناسی ورزشی و همه‌گیر شدن آن در ورزش نیازمند برخورداری از مطالعات جامع‌تری در این خصوص می‌باشد (۱۰).

انتظارات از روانشناسی در حوزه ورزش نظارت بر مسیر توسعه عملکرد ورزشی، ارائه راهکارهایی جهت رفع مشکلات ورزشکاران و مربیان، ارائه مشاوره‌های شخصی و گروهی به ورزشکاران، ارائه مداخلات به ورزشکاران در جهت رفع مشکلات، ارتقا مهارت‌های ذهنی و ارزیابی نیازها و توانایی‌های ارکان ورزشی می‌باشد (۱۱). این مساله سبب گردیده است تا امروزه تلاش جهت بهره‌گیری از روان‌شناسی در علوم ورزشی بیش از پیش درک گردد. به صورتی که تلاشی از سوی محققان این حوزه در جهت کاربردی‌سازی روان‌شناسی در ورزش انجام گرفته است (۱۲). این در حالی است که بسیاری از باشگاه‌های حرفه‌ای در سطح جهان امروزه از ظرفیت‌های روانشناسی استفاده مطلوب را داشته‌اند و تلاشی گسترده در خصوص بهره‌گیری از ظرفیت‌های روان‌شناسی در فعالیت‌های ورزشی خود داشته‌اند (۱۳).

یکی از انواع مهم ورزش، ورزش حرفه‌ای می‌باشد. بهبود و گسترش سطح ورزش حرفه‌ای یکی از مسیرهای تکامل ورزش می‌باشد (۱۴) به عبارتی ارتقا سطح ورزش حرفه‌ای

در خصوص توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای و عدم اشراف بر ظرفیت‌های این علم می‌باشد. از طرفی نبود نیازسنجی^۸ جهت توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای ایران سبب گردیده است تا شواهد کافی در جهت توسعه روانشناسی در ورزش حرفه‌ای ایران درک گردد. این مساله سبب بروز خلأ تحقیقاتی در این حوزه شده است. با این توجه تحقیق حاضر با هدف نیازسنجی توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای ایران سعی در پاسخ به این سوال داشت که نیازهای توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای ایران چه می‌باشد؟

روش‌شناسی پژوهش

طرح پژوهش

روش تحقیق حاضر از نوع کیفی بود که به صورت میدانی با استفاده از مصاحبه انجام گردید. روش گردآوری اطلاعات در تحقیق حاضر به صورت میدانی بود.

جامعه و نمونه آماری: جامعه آماری پژوهش شامل خبرگان^۷ آگاه به موضوع پژوهش بودند که بر حسب انتخاب هدفمند تعداد ۱۲ نفر از این افراد به عنوان نمونه پژوهش مشخص گردیدند. این افراد شامل متخصصان خبرگان آگاه در حوزه روانشناسی ورزشی بودند. معیارهای انتخاب این افراد شامل برخی شاخص‌ها از جمله تحصیلات عالی و مرتبط با موضوع پژوهش، تجربه کافی در حوزه روان‌شناسی ورزشی و سابقه فعالیت به صورت روان‌شناس ورزشی در باشگاه‌های حرفه‌ای ایران بود.

ابزار اندازه‌گیری: ابزار گردآوری پژوهش حاضر، مصاحبه نیمه ساختاریافته می‌باشد. مصاحبه نیمه ساختار یافته یکی از معمول‌ترین انواع مصاحبه است که در تحقیقات کیفی مورد استفاده واقع می‌شود. این مصاحبه بین دو حد نهایی ساختاریافته و بدون ساختار قرار می‌گیرد که گاهی به آن مصاحبه عمیق هم می‌گویند که در آن تمام پاسخگوها سوال‌های مشابهی پرسیده می‌شود، اما آنها آزادند که پاسخ خود را به هر طریقی که مایلند ارائه دهند، در این مورد

سبب می‌گردد تا میزان توسعه ورزش نیز افزایش یابد. به صورتی که امروزه سرمایه‌گذاری در جهت توسعه ورزش حرفه‌ای در کشورهای توسعه یافته افزایش یافته است (۱۵). در مسیر توسعه ورزش حرفه‌ای نیاز است تا از تمامی ظرفیت‌های موجود استفاده گردد. روان‌شناسی ورزشی با توجه به کمک به ورزشکاران در جهت بهبود عملکرد خود نقش مهمی در توسعه ورزش حرفه‌ای دارد. از طرفی کارکردهای روانشناسی ورزشی در جهت دستیابی ورزشکاران از یک عملکرد مطلوب و بهره‌گیری از تمامی توانایی‌های خود سبب گردیده است تا باشگاه‌های ورزشی حرفه‌ای استفاده لازم را از روان‌شناسان ورزشی داشته باشند (۱). در جهت توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای تحقیقاتی انجام شده است. استامبولوا، ریا و هنریکسن (۲۰۲۰) در تحقیق خود مشخص نمودند که روانشناسی ورزشی ظرفیت مناسبی در جهت توسعه ورزش دارد (۱۶). دیلاوگا و کرمادس (۲۰۱۸) نیز مشخص نمودند که نیاز ورزش به روانشناسی ورزشی سبب گردیده است تا این حوزه بیش از پیش توسعه یابد (۱۷). اسپینک و هانراهان (۲۰۰۹) و وایلمن و سیلر (۲۰۱۶) مشخص نمودند که نیاز به تحول فرهنگی در جهت بکارگیری از علم روانشناسی در ورزش حرفه‌ای درک می‌گردد (۱۸ و ۱۹). گاردنر (۲۰۰۱) نیز مشخص نمود که جهت توسعه روانشناسی در ورزش حرفه‌ای نیاز است تا حمایت‌هایی از باشگاه‌های ورزشی در جهت بهره‌گیری از روان‌شناسان در ارکان خود انجام گردد (۲۰). مارتین (۲۰۱۷) مشخص نمود که مشکلات مربوط به دانش دانشجویان روانشناسی ورزشی سبب می‌گردد تا فرایند کاربردی سازی دانش روانشناسی ورزشی دچار مشکلات عمده‌ای گردد (۲۱). خلا تحقیقاتی در خصوص عدم تحقیقات جامع در خصوص توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای سبب گردیده است تا امروزه ظرفیت مناسبی در این خصوص ایجاد نگردد. به عبارتی امروزه عدم بهره‌گیری گسترده از روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای ایران مشهود می‌باشد که این مساله تا حدی می‌تواند به واسطه عدم دغدغه

مربوط می‌شود)، محوری (این عمل معمولاً بر اساس الگوی پارادایمی انجام می‌شود و به نظریه‌پرداز کمک می‌کند تا فرایند نظریه‌پردازی را به سهولت انجام دهد.) و انتخابی مقوله محوری را به شکل نظام‌مند به دیگر مقوله‌ها ربط داده و آن روابط را در چارچوب یک روایت ارائه کرده و مقوله‌هایی را که به بهبود و توسعه بیشتری نیاز دارند، اصلاح می‌کند) می‌باشد. همچنین جهت تحلیل داده‌های تحقیق از روش آنتروپی شانون استفاده گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق حاضر از نرم افزار Excel استفاده گردید.

یافته‌ها

به منظور شناسایی مولفه‌ها و ابعاد مدل توسعه روانشناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران از بررسی نظرات خبرگان در قالب روش کیفی استفاده گردید. پس از انجام کدگذاری‌ها، ویژگی‌های مستخرج از مصاحبه‌ها مشخص گردید. در مرحله کدگذاری باز تعداد ۵۶ کد اولیه شناسایی گردید که در فرایند کدگذاری باز تعداد ۲۱ کد نهایی گردید. جدول شماره ۱ فراوانی کدهای نهایی شده را نشان می‌دهد.

ملاحظات اخلاقی

تصمیم جهت همکاری نمونه‌ها با تیم تحقیق کاملاً اختیاری بود و اجباری در این خصوص رخ نداد. همچنین با توجه به طولانی بودن فرایند مصاحبه‌ها، هماهنگی انجام مصاحبه‌ها به صورتی بود که در طی زمان آزاد نمونه‌ها باشد که با ذهنیت آزاد به سوالات پاسخ دهند.

مسئولیت رمزگردانی پاسخ‌ها و طبقه‌بندی آنها بر عهده محقق است. همچنین با توجه به مصاحبه‌های انجام شده، مولفه‌های مدنظر شناسایی گردید که این عوامل به عنوان ابزار گردآوری پژوهش در بخش کمی استفاده گردید. این مصاحبه‌ها با استفاده از کدگذاری در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی مورد بررسی قرار گرفت.

روش اجرا

به منظور انجام پژوهش حاضر در ابتدا نمونه‌های پژوهش شناسایی شدند. به صورتی که نمونه‌هایی که دارای شاخصه‌های مدنظر جهت همکاری با تحقیق حاضر بودند، مشخص گردیدند. پس از شناسایی این افراد به انجام اولین مصاحبه اقدام گردید و فرایند مصاحبه انجام شد. در ادامه مصاحبه‌های بعدی انجام شد و این فرایند تا رسیدن به اشباع نظری و اطمینان از آن ادامه یافت. به صورتی که در پایان کدهای جدیدی از مصاحبه‌ها استخراج نگردید. فرایند هر مصاحبه بین ۳۰ دقیقه الی ۶۰ دقیقه بود. جهت انجام مصاحبه‌ها، ضمن هماهنگی با نمونه‌های پژوهش، تیم پژوهش به صورت حضوری در مکان‌های مشخص شده، حضور یافت و فرایند مصاحبه انجام گردید.

تحلیل آماری

روش آماری مورد استفاده در تحقیق حاضر شامل کدگذاری در سه مرحله کدگذاری باز (بخشی از تحلیل که مشخصاً به نامگذاری و دسته‌بندی پدیده از طریق بررسی دقیق داده‌ها

جدول ۱. کدهای نهایی استخراج شده در مرحله اول کیفی

Table 1. Final codes extracted in the first qualitative stage

کدهای نهایی Final codes	خبیره ۱ Expert 1	خبیره ۲ Expert 2	خبیره ۳ Expert 3	خبیره ۴ Expert 4	خبیره ۵ Expert 5	خبیره ۶ Expert 6	خبیره ۷ Expert 7	خبیره ۸ Expert 8	خبیره ۹ Expert 9	خبیره ۱۰ Expert 10	خبیره ۱۱ Expert 11	خبیره ۱۲ Expert 12
ایجاد مراکز علمی تخصصی در حوزه روان شناسی ورزشی در ایران	۱	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۱
تغییر و ایجاد سرفصل های درسی کاربردی در خصوص روان شناسی ورزشی	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۱
افزایش تعامل روان شناسان فعال در ورزش ایران با سازمان ها و انجمن های بین المللی روان شناسی ورزشی	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
ایجاد مراکز آموزشی جهت پرورش مهارت های کاربردی دانشجویان و اساتید روانشناسی ورزشی	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۱
افزایش آگاهی تیم های ورزشی از پتانسیل های روان شناسی	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۰	۱	۱
استفاده از روان شناسان خبره بین المللی جهت ارائه آموزش های کاربردی به دانشجویان و اساتید فعال در حوزه روان شناسی ورزشی	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱
افزایش روحیه پژوهشی و کاربردی دانشجویان روان شناسی ورزشی	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
ایجاد تعامل میان روان شناسان ورزشی ایران	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
برگزاری همایش های علمی با محوریت روان شناسی ورزشی جهت توسعه ظرفیت های این علم	۱	۱	۰	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۱	۱
ارائه گزارش از عملکردهای مثبت روان شناسان در عرصه های ورزشی	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۱
وضع قوانین حمایتی از روان شناسان ورزشی در ورزش حرفه ای ایران	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۰	۱	۱	۱
تعیین و بازگو نمودن نیازهای ورزشکاران به روان شناسان ورزشی در ورزش حرفه ای	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
گسترش رشته روان شناسی ورزشی در سطح ایران در تمامی مقاطع تحصیلی	۱	۱	۱	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱

۱	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	ارائه مشوق‌های مالی و غیرمالی به باشگاه‌های ورزشی استفاده کننده از روانشناسان ورزشی
۱	۱	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	تعامل با خبرنگاران حوزه روان شناسی جهت کاربردی سازی علم روان شناسی ورزشی در ورزش حرفه ای
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۱	۱	۱	افزایش انگیزه باشگاه‌های ورزشی در جهت استفاده از روان شناسان ورزشی
۱	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۱	به روز رسانی دانش و مهارت- های کاربردی روان شناسان ورزشی در ایران
۰	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۱	۱	۱	ایجاد بانک‌های اطلاعاتی از روان شناسان فعال و توانمند در حوزه ورزش
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	افزایش انگیزه شغلی دانشجویان و اساتید روان شناسی ورزشی در ایران
۱	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	پرورش نیروهای متخصص جهت فعالیت در حوزه روان شناسی ورزشی
۰	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	تعیین استانداردها و شاخص های روان شناسان ورزشی جهت فعالیت در ورزش حرفه ای

جدول ۲ نتایج مربوط به مقدار آنتروپی و ضریب اهمیت نیازهای شناسایی شده را نشان می‌دهد.

جدول ۲. مقدار آنتروپی و ضریب اهمیت

Table 2. Entropy value and significance coefficient

ضریب اهمیت Significance factor	مقدار آنتروپی Entropy value	فراوانی Frequency	کدهای نهایی Final codes
۰/۰۶۰۵۲۴۷	۰/۵۱۴۷۸۱	۸	ایجاد مراکز علمی تخصصی در حوزه روان‌شناسی ورزشی در ایران
۰/۰۷۶۹۸۲	۰/۶۵۸۷۱۸	۱۰	تغییر و ایجاد سرفصل‌های درسی کاربردی در خصوص روان‌شناسی ورزشی
۰/۱۰۳۵۸۷	۰/۹۱۴۴۰۸	۱۲	افزایش تعامل روان‌شناسان فعال در ورزش ایران با سازمان‌ها و انجمن‌های بین‌المللی روان‌شناسی ورزشی
۰/۰۶۰۵۲۴۷	۰/۵۱۴۷۸۱	۸	ایجاد مراکز آموزشی جهت پرورش مهارت‌های کاربردی دانشجویان و اساتید روان‌شناسی ورزشی
۰/۰۵۷۸۱۴	۰/۵۰۱۹۹۸	۷	افزایش آگاهی تیم‌های ورزشی از پتانسیل‌های روان‌شناسی
۰/۰۶۶۹۸۲	۰/۶۵۸۷۱۸	۱۰	استفاده از روان‌شناسان خبره بین‌المللی جهت ارائه آموزش‌های کاربردی به دانشجویان و اساتید فعال در حوزه روان‌شناسی ورزشی
۰/۰۸۱۴۷۹	۰/۶۹۵۸۱۴	۱۱	افزایش روحیه پژوهشی و کاربردی دانشجویان روان‌شناسی ورزشی
۰/۱۰۳۵۸۷	۰/۹۱۴۴۰۸	۱۲	ایجاد تعامل میان روان‌شناسان ورزشی ایران
۰/۰۶۰۵۲۴۷	۰/۵۱۴۷۸۱	۸	برگزاری همایش‌های علمی با محوریت روان‌شناسی ورزشی جهت توسعه ظرفیت‌های این علم
۰/۰۶۰۵۲۴۷	۰/۵۱۴۷۸۱	۸	ارائه گزارش از عملکردهای مثبت روان‌شناسان در عرصه های ورزشی
۰/۰۷۶۹۸۲	۰/۶۵۸۷۱۸	۱۰	وضع قوانین حمایتی از روان‌شناسان ورزشی در ورزش حرفه ای ایران
۰/۱۰۳۵۸۷	۰/۹۱۴۴۰۸	۱۲	تعیین و بازگو نمودن نیازهای ورزشکاران به روان‌شناسان ورزشی در ورزش حرفه‌ای
۰/۱۰۳۵۸۷	۰/۹۱۴۴۰۸	۱۲	گسترش رشته روان‌شناسی ورزشی در سطح ایران در تمامی مقاطع تحصیلی
۰/۰۶۳۵۷۸	۰/۶۴۲۸۱۷	۹	ارائه مشوق‌های مالی و غیرمالی به باشگاه‌های ورزشی استفاده کننده از روانشناسان ورزشی

۰/۰۸۱۴۷۹	۰/۶۹۵۸۱۴	۱۱	تعامل با خبرگان حوزه روان‌شناسی جهت کاربردی سازی علم روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه ای
۰/۰۸۱۴۷۹	۰/۶۹۵۸۱۴	۱۱	افزایش انگیزه باشگاه‌های ورزشی در جهت استفاده از روان‌شناسان ورزشی
۰/۰۶۰۵۲۴۷	۰/۵۱۴۷۸۱	۸	به روز رسانی دانش و مهارت‌های کاربردی روان‌شناسان ورزشی در ایران
۰/۰۵۷۸۱۴	۰/۵۰۱۹۹۸	۷	ایجاد بانک‌های اطلاعاتی از روان‌شناسان فعال و توانمند در حوزه ورزش
۰/۱۰۳۵۸۷	۰/۹۱۴۴۰۸	۱۲	افزایش انگیزه شغلی دانشجویان و اساتید روان‌شناسی ورزشی در ایران
۰/۰۵۷۸۱۴	۰/۵۰۱۹۹۸	۷	پرورش نیروهای متخصص جهت فعالیت در حوزه روان‌شناسی ورزشی
۰/۰۷۶۹۸۲	۰/۶۵۸۷۱۸	۱۰	تعیین استانداردها و شاخص‌های روان‌شناسان ورزشی جهت فعالیت در ورزش حرفه‌ای

جدول ۳. نتایج نهایی در خصوص کدگذاری و دسته‌بندی

نیازسنجی توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای ایران را

نشان می‌دهد.

جدول ۳. دسته‌بندی نیازسنجی توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای ایران

Table 3. Classification of Psychological Development Needs Assessment in Iranian Professional Sports

مقوله‌ها Category	ویژگی‌های استخراج شده Extracted features
نیازهای فرهنگی	- افزایش آگاهی تیم‌های ورزشی از پتانسیل‌های روان‌شناسی - برگزاری همایش‌های علمی با محوریت روان‌شناسی ورزشی جهت توسعه ظرفیت‌های این علم - ارائه گزارش از عملکردهای مثبت روان‌شناسان در عرصه‌های ورزشی - تعیین و بازگو نمودن نیازهای ورزشکاران به روان‌شناسان ورزشی در ورزش حرفه‌ای
نیازهای انسانی	- پرورش نیروهای متخصص جهت فعالیت در حوزه روان‌شناسی ورزشی - استفاده از روان‌شناسان خبره بین‌المللی جهت ارائه آموزش‌های کاربردی به دانشجویان و اساتید فعال در حوزه روان‌شناسی ورزشی - تعامل با خبرگان حوزه روان‌شناسی جهت کاربردی سازی علم روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای - ایجاد بانک‌های اطلاعاتی از روان‌شناسان فعال و توانمند در حوزه ورزش
نیازهای علمی	- تغییر و ایجاد سرفصل‌های درسی کاربردی در خصوص روان‌شناسی ورزشی - ایجاد مراکز علمی تخصصی در حوزه روان‌شناسی ورزشی در ایران - ایجاد مراکز آموزشی جهت پرورش مهارت‌های کاربردی دانشجویان و اساتید روان‌شناسی ورزشی - تعیین استانداردها و شاخص‌های روان‌شناسان ورزشی جهت فعالیت در ورزش حرفه‌ای - افزایش تعامل روان‌شناسان فعال در ورزش ایران با سازمان‌ها و انجمن‌های بین‌المللی روان‌شناسی ورزشی - گسترش رشته روان‌شناسی ورزشی در سطح ایران در تمامی مقاطع تحصیلی
نیازهای انگیزشی	- افزایش انگیزه باشگاه‌های ورزشی در جهت استفاده از روان‌شناسان ورزشی - افزایش انگیزه شغلی دانشجویان و اساتید روان‌شناسی ورزشی در ایران - وضع قوانین حمایتی از روان‌شناسان ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران - ارائه مشوق‌های مالی و غیرمالی به باشگاه‌های ورزشی استفاده‌کننده از روان‌شناسان ورزشی
نیازهای فردی	- افزایش روحیه پژوهشی و کاربردی دانشجویان روان‌شناسی ورزشی - ایجاد تعامل میان روان‌شناسان ورزشی ایران - به روز رسانی دانش و مهارت‌های کاربردی روان‌شناسان ورزشی در ایران

انسانی، نیازهای علمی، نیازهای انگیزشی و نیازهای فردی بود.

مطابق با نتایج کیفی مشخص گردید که در مجموع ۵ نیاز کلی جهت توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای ایران مشخص گردید. این نیازها شامل نیازهای فرهنگی، نیازهای

بحث و نتیجه گیری

توسعه روان شناسی ورزشی به عنوان یک علم کاربردی نقش مهمی در مسیر پیشرفت ورزشی دارد. امروزه ظرفیت های روان شناسی ورزشی در حوزه های مختلف ورزشی سبب گردیده است تا از آن به عنوان یکی از ارکان مهم موفقیت های ورزشی ورزشکاران و باشگاه های ورزشی یاد شود. اسپینکی و همکاران (۲۰۱۸) در تحقیق خود که با هدف جایگاه جامعه بین المللی روانشناسی ورزشی: سلامت روان، عملکرد و پیشرفت ورزشکاران انجام گرفت، پس از بررسی های خود پی بردند که استفاده از علم روانشناسی ورزشی می تواند مسیر ارتقا عملکرد و پیشرفت ورزشکاران را به صورت علمی تری دنبال نماید. آنان اعلام داشتند که در آینده ای نزدیک روانشناسی ورزشی به عنوان جز جدایی ناپذیر ورزش، به عنوان یکی از نیازهای اولیه ورزش مشخص خواهد شد (۷). استامبولو و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود مشخص نمودند که روانشناسی ورزشی ظرفیت مناسبی در جهت توسعه ورزش دارد (۱۶). دیلاوگا و کرمادس (۲۰۱۸) نیز مشخص نمودند که نیاز ورزش به روانشناسی ورزشی سبب گردیده است تا این حوزه بیش از پیش توسعه یابد (۱۷). به عبارتی برخی ظرفیت های روانشناسی ورزشی و کارکردهای آن در ارکان مختلف ورزش حرفه ای از جمله ورزشکاران و تیم های ورزشی سبب گردیده است تا ضرورت توسعه روانشناسی ورزشی بیش از پیش درک گردد. این مساله سبب گردیده است تا توسعه روان شناسی ورزشی به عنوان یک مساله مهم در دستور کار لیگ ها و باشگاه های ورزشی قرار گیرد. این در حالی است که شواهد موجود در ورزش حرفه ای ایران نشان می دهد که توسعه روان شناسی ورزشی در ورزش حرفه ای ایران از شرایط ایده آلی برخوردار نمی باشد. این مساله سبب گردیده است تا تحقیق حاضر با هدف نیازسنجی توسعه روان شناسی در ورزش حرفه ای ایران طراحی و اجرا گردد.

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که در مسیر توسعه روان شناسی در ورزش حرفه ای ایران نیاز به مسائل فرهنگی،

انسانی، انگیزشی، علمی و فردی می باشد. به عبارتی سرمایه گذاری در جهت رفع نیازهای فرهنگی، انسانی، انگیزشی، علمی و فردی سبب می گردد تا مسیر توسعه روان شناسی ورزشی به عنوان یک علم پرکاربرد در ورزش حرفه ای هموار گردد. دیلاوگا و کرمادس (۲۰۱۸) اشاره داشتند که توسعه روان شناسی ورزشی نیازمند توجه به مسائل مختلفی می باشد. آنان اشاره داشتند که تمرکز بر برخی جنبه های علمی، مدیریتی و ورزشی می تواند به کاربردی سازی روان شناسی ورزشی منجر گردد (۱۷). این مساله نشان می دهد که توسعه روان شناسی ورزشی در ورزش حرفه ای نیازمند یک تلاش عمده و گسترده در تمامی جوانب می باشد (۲۲). به عبارتی توجه به یک جنبه و عدم نگاه کلان در این خصوص نمی تواند به توسعه روان شناسی در ورزش حرفه ای منجر گردد. این اتفاق بازگو کننده این مهم می باشد که توسعه روان شناسی در حوزه ورزش حرفه ای نیازمند توجه به سلسله مراتب و فرایندهایی می باشد که این مساله در ورزش حرفه ای ایران مورد اغفال قرار گرفته است. نیازهای فرهنگی با بهبود نگرش ها نسبت به ظرفیت ها و پتانسیل های روان شناسی در ورزش حرفه ای سبب می گردد تا دغدغه بهره گیری از روان شناسی در ورزش حرفه ای بیش از پیش افزایش یابد. از طرفی وایلمن و سیلر (۲۰۱۶) اشاره داشتند که نیاز به تحول فرهنگی در جهت بهره گیری از ظرفیت های روانشناسان ورزشی در ورزش حرفه ای در برخی کشورهای کمتر توسعه یافته به شدت درک می گردد (۱۹). به نظر می رسد مشکلات موجود ورزش حرفه ای ایران در شناخت از ظرفیت های روان شناسی در عملکرد ورزشی ورزشکاران سبب گردیده است تا نیازهای فرهنگی بیش از پیش درک گردد. از طرفی نیازهای انسانی و نیازهای علمی سبب می گردد تا روان شناسان ورزشی از عملکرد مناسبی در حوزه ورزش برخوردار باشند و در نهایت عملکرد آنان سبب ایجاد تغییرات محسوس بر ورزشکاران گردد. این مساله بدون شک می تواند کارکردهای روان شناسی در ورزش حرفه ای را برای همگان مشخص نماید. جهت توسعه

می‌گردد تا با ایجاد مراکز علمی تخصصی در حوزه روان شناسی ورزشی در ایران ضمن برقراری مرکز تخصصی روان شناسی ورزشی به ارتقا دانش و آگاهی روان شناسان ورزشی اقدام نمود. با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا وضع قوانین حمایتی از روان‌شناسان ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران سعی در ترغیب تمامی باشگاه‌های ورزشی در جهت استفاده از روان‌شناسان ورزشی در باشگاه‌های خود نمود. نهایتاً با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا ایجاد تعامل میان روان‌شناسان ورزشی ایران به ایجاد یک گروه‌های اجتماعی تخصصی در حوزه روان شناسی در جهت افزایش توانایی‌ها و مهارت‌های خود اقدام نمود.

تشکر و قدردانی

از تمام افراد شرکت‌کننده در تحقیق حاضر تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای ایران نیاز به مسائل انگیزشی نیز می‌باشد. گاردنر (۲۰۰۱) مشخص نمود که مسائل انگیزشی سبب می‌گردد تا باشگاه‌های ورزشی در جهت جذب روان‌شناسان ورزشی راغب شوند (۲۰). به نظر می‌رسد مسائل انگیزشی سبب می‌گردد تا حوزه روان‌شناسی ورزشی با قدرت بیشتری از سوی افراد دنبال گردد. توجه به نیازهای انگیزشی سبب می‌گردد تا هم روان‌شناسان ورزشی جهت حضور در ورزش راغب شوند و هم باشگاه‌های ورزشی در جهت جذب روان‌شناسان تمایل داشته باشند (۲۳).

بدون شک مسیر توسعه روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای نیازمند تأمین برخی مسائل از جمله نیازهای فرهنگی، انگیزشی، انسانی، علمی و فردی می‌باشد (۲۴). مطابق با نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با ارائه گزارش از عملکردهای مثبت روان‌شناسان در عرصه‌های ورزشی به افزایش آگاهی نسبت به ظرفیت‌های روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای ایران اقدام نمود. همچنین با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا استفاده از روان‌شناسان خبره بین‌المللی جهت ارائه آموزش‌های کاربردی به دانشجویان و اساتید فعال در حوزه روان‌شناسی ورزشی به کاربردی سازی علم و دانش روان‌شناسان ورزشی کشور ایران در حوزه ورزش حرفه‌ای اقدام نمود. با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد

پی‌نوشت

1. Imagery
2. Energy Management
3. Reduce Anxiety
4. Competitive Stress

5. Regulation
6. Increase Self-esteem
7. Experts
8. Needs Assessment

منابع

- 1- Cropley B, Thelwell R, Mallett CJ, Dieffenbach K. A commentary and reflection on sport psychology in the discipline of sports coaching. *Journal of Applied Sport Psychology*. 2020; 32(1):121-8.
- 2- Tod D. The long and winding road: Professional development in sport psychology. *The Sport Psychologist*. 2007; 21(1):94-108.
- 3- Damrodi M. Sport Psychology, First National Conference on New Achievements in Physical Education and Sport, Chabahar, Chabahar International University. 2016: 1-7. (in persian)
- 4- Hutter RI, Oldenhof-Veldman T, Pijpers JR, Oudejans RR. Professional development in sport psychology: Relating learning experiences to learning outcomes. *Journal of Applied Sport Psychology*. 2017; 29(1):1-6.
- 5- Fogaca JL, Watson JC, Zizzi SJ. The Journey of Service Delivery Competence in Applied Sport Psychology: The Arc of Development for New Professionals. *Journal of Clinical Sport Psychology*. 2019; 1(aop):1-32.
- 6- Enferadi K, Poorsultan H. Sport Psychology, Second National Conference on Sport Science and Physical Education, Tehran, Association for Development and Promotion of Fundamental Sciences and Technologies. 2018: 1-8. (in persian)
- 7- Schinke RJ, Stambulova NB, Si G, Moore Z. International society of sport psychology position stand: Athletes' mental health, performance, and development. *International journal of sport and exercise psychology*. 2018; 16(6):622-39.
- 8- Baghbani M, Jafari M. Sport Psychology, First National Conference on New Achievements in Physical Education and Sport. Chabahar, Chabahar International University. 2016: 1-5. (in persian)
- 9- McGannon KR, Smith B. Centralizing culture in cultural sport psychology research: The potential of narrative inquiry and discursive psychology. *Psychology of sport and exercise*. 2015; 17:79-87.
- 10- Tod D, Hutter RV, Eubank M. Professional development for sport psychology practice. *Current opinion in psychology*. 2017 Aug 1; 16:134-7.
- 11- Swann C, Moran A, Piggott D. Defining elite athletes: Issues in the study of expert performance in sport psychology. *Psychology of Sport and Exercise*. 2015; 16:3-14.
- 12- Masters RS, Papineau D, Shapiro LA, Spaulding S, Hutto DD, Kirchoff MD, Renshaw I, Silva P, Kiefer A, Riley MA, Chemero A. *Handbook of embodied cognition and sport psychology*. MIT Press; 2019.
- 13- Horn TS. *Advances in sport psychology*. Human kinetics; 2008.
- 14- Blodgett AT, Schinke RJ, McGannon KR, Fisher LA. Cultural sport psychology research: Conceptions, evolutions, and forecasts. *International Review of Sport and Exercise Psychology*. 2015; 8(1):24-43.
- 15- Tan TC, Zheng J, Dickson G. Policy transfer in elite sport development: the case of elite swimming in China. *European Sport Management Quarterly*. 2019 Jan 30:1-21.
- 16- Stambulova NB, Ryba TV, Henriksen K. Career development and transitions of athletes: The international society of sport psychology position stand revisited. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. 2020: 1-27.
- 17- De la Vega R, Cremades JG. The development of sport psychology in Spain: The role played by sport institutions. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. 2018; 16(1):65-76.
- 18- Schinke RJ, Hanrahan SJ. *Cultural sport psychology*. Human Kinetics; 2009.
- 19- Wylleman P, Seiler R. European perspective on sport psychology. In *Sport and exercise psychology research 2016 Jan 1* (pp. 1-25). Academic Press.
- 20- Gardner FL. Applied sport psychology in professional sports: The team psychologist. *Professional Psychology: Research and Practice*. 2001; 32(1):34.
- 21- Martin NI. Development and evaluation of an open online course in sport psychology using

- self-determination theory principles (Doctoral dissertation, University of Southern Queensland). 2017.
- 22- Wylleman P. An organizational perspective on applied sport psychology in elite sport. *Psychology of Sport and Exercise*. 2019; 42:89-99.
- 23- Wang C, Wu X. Volunteers' motivation, satisfaction, and management in large-scale events: An empirical test from the 2010 Shanghai World Expo. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*. 2014; 25(3):754-71.
- 24- Wei-duo RE. Development of sports psychology related to competitive sports [J]. *Journal of Wuhan Institute of Physical Education*. 2005; 8.